

СХВАЛЕНО:
педагогічною радою ВПГБУ
протокол № 5 від 17.06.2021

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор ВПГБУ

Василь СУЛИМА

«17» червня 2021р.

**СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
у Вищому професійному гірничо-будівельному училищі**

•
м. Горішні Плавні,
2021р.

I. Загальні положення

1.1. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

1.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

1.3. Особи, трудовим обов'язком яких є навчання і виховання (викладачі, вихователі, практичний психолог, керівники закладу освіти), повинні бути не тільки висококваліфікованими спеціалістами, а й людьми високої духовності та моральних переконань, бездоганної поведінки в громадських місцях, на роботі і в побуті. Особистий приклад вихователя, його авторитет і високоморальна поведінка мають виключно важливе значення у формуванні

впливу вихователя на молодь, усіх трудящих, становлять ту виховну силу, яку не можна замінити ні підручниками, ні бесідами на моральні теми, ні системою заохочень і покарань. Працівник, який виконує виховні функції, повинен постійно слідкувати за собою, відчувати, що його поведінка перебуває під неослабним контролем тих, кого він виховує.

1.4. Основні принципи і правила взаємодії між усіма учасниками навчального процесу закріплено у Кодексі педагогічної честі.

II. Кодекс педагогічної честі

1. Вступ

Кодекс педагогічної честі педагогічного працівника (далі – Кодекс) Вищого професійного гірничо-будівельного училища (далі - ВПГБУ) визначає, систематизує, упорядковує та закріплює єдину систему норм, правил і критеріїв професійної етики в усіх видах педагогічної діяльності, що регулюють відносини між викладачами та здобувачами освіти, між викладачами та батьками, а також іншими членами колективу навчального закладу. Дотримання усіма учасниками освітнього процесу Кодексу захищатиме їхню людську цінність і гідність, підтримуватиме якість професійної діяльності педагогічних працівників і честь їхньої професії, забезпечуватиме культуру педагогічних взаємин, яка заснована на довірі, відповідальності і справедливості.

Вірність вимогам педагогічної моралі – справа честі і совісті кожного педагогічного працівника, мірило його суспільної цінності і поваги, основа для самоповаги і самоствердження особистості.

Даний Кодекс покликаний систематизувати та закріпити єдину систему норм і правил моралі в усіх видах діяльності педагога.

Норми Кодексу не відмінюють і не замінюють положень чинного законодавства, а доповнюють та конкретизують його.

Педагог поважає закон і визнає свою відповідальність перед учнем та законом.

2. Взаємини у системі «Педагог – керівник»

2.1. Керівник закладу освіти зобов'язаний піклуватися про захист морально-етичних позицій і принципів, особистої гідності, а також достатнє матеріальне забезпечення і соціальний захист, створення належних умов для здійснення фахової діяльності, підвищення фахової кваліфікації підлеглих.

2.2. Адміністрація закладу освіти з повагою відноситься до різних політичних, релігійних, філософських поглядів, смаків і думок педагогічних працівників, створює умови для обміну поглядами, можливості знайти спільну мову. Різні статуси викладачів, кваліфікаційні категорії і обов'язки не повинні

перешкоджати рівноправному вираженню всіма викладачами своїх думок і захисту своїх переконань.

2.3. Стосунки адміністрації з кожним педагогічним працівником базуються на принципах рівноправності. Адміністрація не може вимагати чи збирати інформацію про особисте життя викладача, не пов'язане з виконанням ним своїх посадових обов'язків.

2.4. Оцінки і рішення керівника закладу освіти повинні бути неупередженими, ґрунтуватися на фактах чи реальних заслугах учителів. Претенденти на більш високу кваліфікаційну категорію повинні відбиратися і підтримуватися незалежно від їх особистої близькості чи покірності керівнику навчального закладу освіти.

2.5. Педагогічні працівники мають право брати активну участь в роботі професійних об'єднань, одночасно отримуючи їх захист і підтримку.

2.6. Керівник закладу освіти не має права кричати, ображати гідність педагога, свої рішення він повинен обґрунтовувати, спираючись на перевірені факти, враховуючи вимоги нормативно-правових актів.

2.7. Педагогічний працівник у взаєминах з керівником та заступниками керівника зобов'язаний дотримуватися правил педагогічної етики, не звинувачувати і не ображати, у вирішенні педагогічних проблем строго дотримуватися своїх посадових повноважень.

3. Взаємини в системі «Педагог – педагог»

3.1. Взаємини між педагогічними працівниками будуються на підставі колегіальності, партнерства, поваги, взаємної підтримки, відкритості і довіри, а також готовності поділитися своїми професійними знаннями та досвідом. Педагогічні працівники уникають конкуренції, що заважає їх партнерству при виконанні спільної справи.

3.2. Педагогічні працівники уникають необґрунтованих і скандальних конфліктів у взаємовідносинах, а також критичних зауважень один одному, які виходять за межі їхньої компетенції. У випадку виникнення розбіжностей у поглядах вони прагнуть до їх конструктивного вирішення.

3.3. Педагогічні працівники можуть опонувати одні одним, тобто пропонувати інший спосіб розв'язання тієї чи іншої проблеми, і прикладати спільні зусилля щодо її вирішення.

3.4. Педагогічний працівник не перебиває свого колегу під час його виступу, не ставить йому питань, що не стосуються теми виступу.

3.5. Педагогічний працівник проявляє активність на педагогічних радах, заглиблюється у проблеми, які на них розглядаються, вносить цінні пропозиції

щодо удосконалення освітнього процесу, на розгляд педради виносить питання, які відповідають її повноваженням.

3.6. Педагогам забороняється висловлюватися критично стосовно своїх колег, якщо ця критика стосується особистих якостей колеги, конфліктує з його особистими інтересами, негативно впливає на його імідж. Педагог про педагога може висловлюватися лише позитивно або опонувати йому.

3.7. Педагог культивує здоровий спосіб життя і є прикладом для своїх вихованців.

3.8. Педагогічний працівник як у своїй професійній діяльності, так і у приватному житті чесний, порядний, принциповий та послідовний у всіх питаннях.

3.9. Педагогічний працівник уникає будь-якої дії, спрямованої на утвердження несправедливості. Натяки, а також висловлення побажання щодо вручення педагогічному працівнику подарунків є неприпустимими.

3.10. Педагогічний працівник гідний своєму покликанню у всіх проявах свого життя, дотримується високого рівня культури поведінки, поводить стримано і тактовно, зберігає самоконтроль і витримку, слідкує за своїм зовнішнім виглядом, уникає проявів негативних емоційних реакцій, які принижують його людську гідність.

3.11. Педагогічний працівник має почуття міри і такту, відмовляється у вихованні від авторитарності та категоричності і намагається виконати свій обов'язок без погроз, примушення і насильства. Педагогічний працівник не створює свій авторитет за допомогою некоректних способів і не зловживає ним.

3.12. Педагогічний працівник постійно дбає про культуру своєї мови і спілкування. В його мові немає ненормативної, нецензурної лексики, грубих і образливих фраз.

3.13. Пияцтво і тютюнопаління несумісні з професією викладача.

3.14. Авторитет педагогічного працівника ґрунтується на компетентності, справедливості, такті, вмінні турбуватися про своїх учнів та колег.

3.15. Педагогічний працівник відповідальний за безперервне підвищення та удосконалення професійного рівня, пошук найкращих методів роботи. Він вимогливий до себе і прагне до самовдосконалення. Для нього характерні самостереження, самовизначення і самовиховання.

3.16. Педагогічним працівникам забороняється з'ясовувати стосунки між собою або вирішувати різні педагогічні проблеми у присутності учнів.

4. Взаємини в системі «Педагог – учні»

- 4.1. Педагогічний працівник має виконувати свою місію з любов'ю та повагою до життя, гідності та особистості кожного учня.
- 4.2. Педагогічний працівник у всіх випадках запобігає заподіянню шкоди учневі, не провокує учня на небезпеку та захищає його від будь-яких шкідливих впливів. Не може пропонувати учневі знання, які загрожують життю учня або суспільству загалом, а також використовувати методи, які негативно впливають на психічний або фізичний стан здоров'я.
- 4.3. У своїй діяльності педагогічний працівник є однаково доброзичливим і прихильним до всіх здобувачів освіти, незалежно від віку, особливостей характеру, здібностей, статі, раси, національності, віросповідання, соціального стану, політичних поглядів, місця проживання, громадянства та інших ознак, включаючи матеріальне становище.
- 4.4. При оцінці навчальних досягнень учнів викладач прагне до об'єктивності і справедливості. Неприпустимим є заниження чи завищення оцінки для штучного підтримання видимості успішності, а також виправлення помилок учнів під час письмових екзаменів і контрольних перевірок. Такі дії вчителя є антипедагогічними, не сумісними з педагогічною діяльністю.
- 4.5. Педагогічний працівник у навчально-виховному процесі неухильно дотримується принципу рівності учнів чоловічої та жіночої статі.
- 4.6. Основою прийняття педагогічним працівником фахових рішень не можуть бути мотиви матеріальної та особистої вигоди, кар'єризм, задоволення власних амбіцій, а також інтересів своєї сім'ї, родичів та друзів.
- 4.7. Забороняється кричати на учня, вживати ненормативну лексику. Педагогічний працівник повинен поважати учня, уникати підвищення голосу на нього, не вчиняти дій, що ображають особистість учня.
- 4.8. Педагогічний працівник допомагає учневі за всіх обставин коректно та дбайливо.
- 4.9. Педагогічний працівник повинен бути уважним до учнів, надавати можливість учням висловитися, вміти вислухати учня, відгукнутися на прохання учня, давати поради, розуміти глибокі причини психологічних ускладнень учня, незалежно від факторів, що обумовлюють виникнення цих ускладнень.
- 4.10. Педагогічний працівник має підводити учня до саморозкриття і творчості, управляти педагогічним процесом без примушення, вселяти в учнів радість, доброзичливість, упевненість і оптимізм, відповідальність за власне життя.
- 4.11. Педагогічний працівник зобов'язаний приділяти учням достатньо часу і уваги, необхідних для належного розуміння та засвоєння навчального

матеріалу, подавати матеріал у доступному та зрозумілому для здобувачів освіти вигляді.

4.12. У всіх випадках, коли погляди учня на процес навчання в чомусь відрізняються від думки вчителя, останній, не зважаючи на це, повинен прагнути знайти порозуміння з учнем, морально його підтримати.

4.13. Педагогічний працівник з повагою відноситься до релігійних переконань і політичних поглядів своїх учнів. Він не має права нав'язувати учням свої погляди і переконання.

5. Взаємини у системі «Педагог – батьки»

5.1. Керівники і педагогічні працівники закладу освіти з повагою ставляться до батьків і враховують у своїх взаєминах з ними, що батьки мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;
- звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти;
- обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;
- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу освіти;
- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;
- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;
- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності».

5.2. Водночас потрібно враховувати, що батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- «виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у дітей усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

6. Взаємини у системі «Педагог – суспільство»

6.1. Педагогічний працівник має право займатися у вільний час громадською діяльністю, якщо вона не суперечить законодавству про захист суспільної моралі, про корупцію, загальноприйнятим етичним нормам та не принижує його гідності, а також не завдає шкоди учням і його педагогічній діяльності.

6.2. Керівник навчального закладу сприяє і заохочує громадську активність педагогів, якщо вона спрямована на розвиток української освіти, зміцнення своєї держави.

7. Прикінцеві положення

7.1. Для контролю за дотриманням Кодексу педагогічної честі та основних вимог системи і механізмів забезпечення академічної доброчесності та відповідного реагування наказом директора ВПГБУ створюється Комісія з педагогічної етики та академічної доброчесності.

7.2. Комісія з педагогічної етики та академічної доброчесності розглядає заяви і звернення педагогічних працівників щодо порушення Кодексу, приймає відповідні рішення, порушує клопотання перед адміністрацією ВПГБУ про дисциплінарні та адміністративні санкції до порушників.

III. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками

3.1. Найважливішим завданням педагогічних працівників закладу освіти у плані забезпечення академічної доброчесності є якісна підготовка їх до занять і забезпечення об'єктивного оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

3.2. Під час підготовки наукових статей та рефератів викладачі дотримуватимуться вимог щодо посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримуватись в своїй роботі норм законодавства про авторське право і суміжні права.

3.3. Викладачі подаватимуть достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність.

3.4. Керівництво закладу освіти та викладачі вимагатимуть від здобувачів освіти дотримання академічної доброчесності і здійснюватимуть контроль за цим процесом.

3.5. Контрольні роботи (семестрові, річні, директорські) проводитимуться диференційовано за двома-трьома типологічними групами, не допускатиметься списування.

IV. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти

4.1. Здобувачі освіти самостійно виконуватимуть домашні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю.

4.2. Здобувачі освіти самостійно виконуватимуть завдання під час уроку, а також під час контрольних робіт.

4.3. Під час підготовки статей і рефератів учні зазначатимуть посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримуватимуться норм законодавства про авторське право і суміжні права

4.4. Надаватимуть достовірну інформацію батькам про результати власної навчальної діяльності.

V. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

5.1. Відмова викладачам в присудженні наступної кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання.

5.2. Ініціювання керівництвом закладу освіти позачергової атестації педагогічного працівника з метою пониження кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання.

5.3. Оголошення догани за систематичне порушення Кодексу педагогічної честі та основних вимог академічної доброчесності.

5.4. Звільнення педагогічного працівника за вчинення аморального проступку, не сумісного з продовженням педагогічної діяльності (ст.41, п.3 КЗпП України).

5.5. Здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії.

VI. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Розробив: юрисконсульт Світлана СЕВРЮКОВА